

AAN	Vast commissie voor Economische Zaken en Klimaat	CLASSIFICATIE	C1 - Publieke Informatie
		DATUM	7 september 2023
		REFERENTIE	
		VAN	Baljon, Lisette

ONDERWERP Position paper TenneT rondetafelgesprek Energiewet

Inleiding

TenneT is blij dat uw Kamer er voor heeft gekozen om alle belangrijke Klimaat- en energiestukken niet controversieel te verklaren en door te blijven werken aan het klimaatbeleid. Dat nu wordt begonnen met de behandeling van de Energiewet vinden wij dan ook erg positief. Het is een belangrijk wetsvoorstel en wij geven daar graag een toelichting op. Onze toelichting is aanvullend op het position paper van Netbeheer Nederland dat wij volledig onderschrijven. Maar als landelijk netbeheerder van zowel het net op zee als op land willen wij nog specifiek een punt aandragen dat wij graag in de Energiewet geregeld zien om het elektriciteitsnet op zee en land efficiënter te gebruiken, namelijk: **neem in de Energiewet op dat TenneT als netbeheerder op zee de wettelijke taak krijgt om hybride interconnectoren op zee te ontwikkelen en onderhouden.**

Modernisering

De huidige Elektriciteitswet 1998 en Gaswet zijn aan modernisering toe. De ontwikkelingen die de energietransitie beïnvloeden, volgen elkaar in hoog tempo op. Naast Europese wetgeving die nog geïmplementeerd moet worden, vragen ook de veranderende energiemarkt, waar nieuwe marktrollen hun intrede hebben gedaan (zoals energiegemeenschappen, aggregators, actieve afnemers die peer-to-peer gaan leveren aan andere afnemers (zonder leveringsvergunning), en de netcongestieproblematiek om wijzigingen in wet- en regelgeving. De voorgestelde Energiewet vervangt en moderniseert de Gaswet en Elektriciteitswet 1998 en verankert de regels voor de veranderingen in de elektriciteits- en gasmarkt en het energiesysteem. Dit is belangrijk om de energietransitie zo goed mogelijk te laten verlopen. TenneT ziet dan ook graag dat dit wetsvoorstel een voorspoedige behandeling in het parlement krijgt.

Waar gaat het vandaag om?

De hoofdvraag die gesteld is, luidt: wat vindt u van het wetsvoorstel Energiewet? Voor TenneT is het korte antwoord op deze vraag: een wetsvoorstel dat een solide basis biedt om de energietransitie verder te ondersteunen. Direct hier achteraan merkt TenneT op dat het gaat om wetgeving die gezien moet worden als een basis, en, door de snel elkaar opvolgende ontwikkelingen in de energiemarkt, ook uitbreiding en uitwerking nodig heeft. Het wetsvoorstel voor de Energiewet dient wat TenneT betreft dan ook zo snel mogelijk in werking te treden.

TenneT kijkt positief naar het wetsvoorstel

Het wetsvoorstel bevat enkele zaken die belangrijk zijn. De koppeling tussen aansluit- en transportrechten

geeft duidelijkheid voor een ieder die toegang wil tot het net. Aansluitingen worden gerealiseerd als er ook transportcapaciteit beschikbaar is, waardoor de schaarse resources effectief ingezet worden. Ook krijgen systeembeheerders meer mogelijkheden om problemen met het volle elektriciteitsnet aan te pakken, door bijvoorbeeld slimmer gebruik te mogen maken van de bestaande ruimte op het net door de inzet van onderbreekbare contracten en het terugnemen van capaciteit indien die niet wordt gebruikt. Bovendien wordt de samenwerking tussen systeembeheerders en aangeslotenen beter gedefinieerd en zijn de regels met betrekking tot de bescherming van vitale processen bij de systeembeheerders een aanwinst. Omdat de energietransitie uitdagingen kent met betrekking tot het behoud van leveringszekerheid, is het kunnen inzetten van een strategische reserve van groot belang. De monitor leveringszekerheid heeft voor het eerst aangetoond dat vanaf 2030 productietekorten kunnen ontstaan waardoor mogelijk niet op alle uren van het jaar volledig aan de gewenste elektriciteitsvraag in Nederland kan worden voldaan. Om die reden is het belangrijk dat de Energiewet voorziet in instrumenten zoals een strategische reserve welke tijdig ingezet kunnen worden om voldoende flexibele capaciteit in het systeem van 2030 te waarborgen.

Gewenste aanvulling: neem in de Energiewet op dat TenneT als netbeheerder op zee de wettelijke taak krijgt om interconnectoren op zee te ontwikkelen en onderhouden .

Zoals TenneT heeft benadrukt is het van groot belang om te starten met het moderniseren van de wetgeving. Er is één aspect dat nog niet in de Energiewet is opgenomen, namelijk: de aanwijzing aan TenneT om als netbeheerder op zee (hybride) interconnectoren op zee aan te leggen en te onderhouden. Het is belangrijk dat dit gebeurt.

Belang interconnectie

TenneT opereert het hoogspanningsnetwerk op land en zee binnen de Europese Energiemarkt en interconnectoren gaan daar een belangrijke rol in spelen. Met interconnectoren wordt het Nederlands hoogspanningsnet verbonden met de hoogspanningsnetten van buurlanden. Hierdoor kan er elektriciteit worden geïmporteerd wanneer er te weinig wordt opgewekt om te voorzien in de vraag. Maar omgekeerd geldt ook: overschotten aan elektriciteit kan worden geëxporteerd zodat het elektriciteitsnet efficiënter wordt gebruikt en congestie wordt voorkomen. Hiermee wordt de leveringszekerheid van elektriciteit geborgd. Dit is een maatschappelijk belang.

Interconnectoren wettelijk taak TenneT

TenneT heeft al de wettelijke taak om de hoogspannings-interconnectoren op land te ontwikkelen en onderhouden. Dat TenneT ook de wettelijke taak krijgt om (hybride) interconnectoren te ontwikkelen en te onderhouden sluit hier op aan en past goed in onze rol als netbeheerder op zee en hoe de uitrol van wind op zee op dit moment is georganiseerd. De overheid heeft de afgelopen tijd met het ontwikkelkader ingezet op centrale coördinatie rondom het net op zee dat TenneT aanlegt. Deze aanpak is succesvol vanwege enerzijds de duidelijkheid die het geeft aan ontwikkelaars en anderzijds het maatschappelijke belang dat geborgd is in de besluitvorming. Nu Wind op Zee een steeds internationaler karakter krijgt ligt het voor de hand om ook de regie te pakken op de ontwikkeling van interconnectie op zee zodat maatschappelijke belangen zoals leveringszekerheid geborgd blijven.

De huidige regelgeving voorziet nog niet in een duidelijk juridisch kader voor zulke hybride interconnectoren

omdat dit vrij nieuw is. Hetzelfde geldt ook voor de interconnectoren van de toekomstige “supersnelwegen” van het hoogspanningsnet (zogenoeten HVDC): ook over deze interconnectoren is nog niets vastgelegd. Het is wenselijk dat TenneT de wettelijke taak krijgt om beide type interconnectoren te ontwikkelen en te onderhouden. Wanneer TenneT deze wettelijke taak krijgt toegewezen om dergelijke interconnectoren te ontwikkelen en onderhouden dan kunnen we een integrale visie faciliteren, zoals we dat ook voor de “reguliere” interconnectoren op land al vele jaren doen. Dit komt de leveringszekerheid, maatschappelijke waarde, het beperken van ruimtelijke impact en het borgen van de economische veiligheid uitermate ten goede.

Tot slot

Met deze aanvulling ontstaat een solide basis om op voort te bouwen en de energietransitie te ondersteunen. De lagere regelgeving waarvoor de grondslag is gelegd in de Energiewet werkt het ministerie op dit moment uit. Het wetsvoorstel tezamen met de lagere regelgeving omvat een compleet pakket waarbinnen de energietransitie verder vormgegeven kan worden.